

Svensk Innebandys nationella utbildningskrav för ledare

Beslutat av Förbundsstyrelsen 27-10-24

Samtliga barn- och ungdomsledare som ingår i matchtruppen och är uppsatta på matchprotokollet skall ha giltig utbildning, med start säsongen 2025/2026.

Utbildningskravet införs till respektive seriestart säsongen 2025/2026 med ett inledande krav på att ett visst antal ledare på matchen ska inneha giltig utbildning (se nedan tabell). Under säsongen 2026/2027 gäller sedan samtliga ledare (100%) som ingår i matchtruppen och är uppsatta på matchprotokollet ha giltig utbildning.

Antal utbildade i båset säsongen 2025/2026

Antal ledare i båset	Minst antal utbildade ledare i båset
1	1
2	1
3	2
4	2
5	3

Utbildningar och giltighetstidsgränser:

Utbildning	Giltighetstid
Grundutbildning Barn & Ungdom, och Grundutbildning Junior & Senior	2 år
Steg 1 Grön, Blå och Röd	3 år
Steg 1 Svart	3 år
Steg 2 Röd	3 år
Målvaktstränarutbildning Röd och Svart	3 år
Fortbildningar godkända av SIBF	2 år

Kontrollsystem

Varje SDF ska göra minst två kontroller per säsong. Kontrollerna behöver inte omfatta samtliga ledare och matcher, utan kan göras med stickprov i den mängd respektive SDF anser behövs för att den ska ge effekt.

Utbildningskravets sanktionstrappa

1. Om en ledare utan utbildning upptäcks efter kontroll av spelade matcher så får föreningen en varning, och förening och ledare uppmärksammas på nästa lämpliga utbildning. Kravet är att ledaren deltar i utbildning inom åtta veckor, alternativt närmast följande utbildning om SDF inte har en utbildning inom åtta veckor.
2. Om samma ledare fastnar i ytterligare en kontroll så är tillvägagångssättet samma som under punkt 1, men dessutom med 1000 kr i böter för föreningen.
3. Om samma ledare fastnar i ytterligare en kontroll så bötfälls föreningen med ytterligare 1000 kr.
4. SDF kan använda sig av förbundsbestraffningar, anmälan till bestraffning, i händelse av att ledare eller förening uppenbart underlåter sig att inrätta sig i de inom SDF överenskomna regler som gäller verksamheten. (Riksidrottsförbundets stadgar 14 kap. 2 § 14 p.)

Bilagor för djupare resonemang och besvarade frågeställningar

Bakgrund, syfte och arbetsprocess (bilaga 1)

Frågor och svar (bilaga 2)

Implementeringsplan (bilaga 3)

Milstolpar och datum (bilaga 4)

Bakgrund

SIBF har fått önskemål av flera SDF att de egna SDF-specifika utbildningskraven bör utgå från ett nationellt minimiutbildningskrav. SDF har särskilt tryckt på behovet av enhetlighet över landet och på att kravet också bör gälla förbundsserierna.

En viktig faktor för världsledande idrottsnationer är att de har hög kompetens bland tränare såväl på klubb- som landslagsnivå. Vi ser ett behov av att skapa en kultur där utbildning ses som en konkurrensfördel är eftersträvansvärt.

Syfte

Syftet med utbildningskravet är:

- Att ha en gemensam lägsta utbildningsnivå för alla innebandyledare i landet. Det skapar enhetlighet och erbjuder alla ledare ett gemensamt språk och en minsta gemensam nämnare när det kommer till det ledarskap vi vill att våra tränare ska använda sig av.
- Utbildningskravet underlättar att skapa trygga miljöer för i första hand barn och ungdomar där välutbildade ledare kan svara upp mot det innebandyn ska vara: sporten för alla alltid. Trygga miljöer ska både välkomna och behålla alla som vill leka, träna och spela innebandy.
- Med utbildade ledare ökar också möjligheterna till stegrande färdighetsnivå. Även om utbildningskravet inledningsvis kommer att märkas huvudsakligen på nybörjarnivå ska man inte bortse från att det också på lång sikt, på U19- och seniornivå, kommer att öka Sveriges chanser att bibehålla sin världsledande position.

Arbetsprocess

I samtalen om utbildningskrav så har det framförts från SDF att alla ledare i alla situationer bör vara utbildade. En modell som inte medför för stora förändringar jämfört med hur det fungerar i våra distrikt idag var önskvärd. Kravet bör implementeras i flera steg, där vi inriktningsvis börjar med barn och ungdomsnivå, för att på sikt omfatta även junior och senior.

Frågan har behandlats i såväl ordinarie SDF-dialoger som vid enskilda möten med engagerade SDF, samt har förts fram till FS där erhållna frågeställningar har resulterat i aktuellt förslag. Förslagets ursprungliga tidplan har korrigerats och gäller numera ett införande säsongen 2025/2026 med säsongen 2024/2025 som förberedelse- och implementeringssäsong.

Förbundsstyrelsen har tidigare fattat beslut om att införa ett nationellt utbildningskrav. Utbildningskravet behöver i vissa avseenden fastställas av Tävlingskongressen den 7 december 2024.

En representant från SIBF deltog vid Tävlingskonferensen i februari 2024, och inhämtade åsikter från deltagarna. Som avslutande förankringsåtgärd för framtagande av ett förslag till Tävlingskongressen bjöd SIBF mars 2024 in alla SDF till en arbetsgrupp för att göra det förberedande arbetet innan SIBF:s Sportkontor skriver fram det skarpa förslaget som kongressen ska fatta beslut om. De SDF som önskade delta erbjöds möjlighet till detta och den 14 maj deltog representanter från Gävleborg, Dalarna, Stockholm, Östergötland, Västsvenska och Skåne samt en representant från SIBF. I Arbetsgruppens digitala möten deltog även en representant från Uppland.

Arbetsgruppens framtagna ramverk sändes på remiss till SDF i maj 2024. Ett SDF inkom med synpunkter om tidsgränsen för en av de sex utbildningstyper som förslaget berör, men i övrigt har arbetsgruppens förslag mottagits utan övrig diskussion.

Giltighetstid

Alla ledare ska ha en nivåadekvat utbildning och ledaren kan inte gå om samma utbildning när den föregående utbildningens giltighetstid upphör. Ledaren behöver då antingen välja en stegutbildning, en ledarfortbildning, eller annan av SIBF sanktionerad utbildning.

Sanktionstrappa

Värt att notera är att både SIBF och SDF anser att eventuella böter (punkt 2 i förslagets konsekvenstrappa) ska kunna balanseras mot den utbildningsavgift som föreningen betalar när ledaren efter påpekande går utbildningen. Det är vår bedömning att det inte ska skrivas in i TB men däremot vara en del av de riktlinjer som vi ger till SDF för denna rutin. På så sätt betalar föreningen böterna (punkt 2) till sig själv när en ledare går sin utbildning.

Bilaga 2

Frågor och Svar

- Vill säkerställa digitala utbildningar, troligen på fler nivåer än GU.

SDF har och kommer att ha möjlighet att erbjuda både GU barn och ungdom, GU junior och senior, samt vissa fortbildningar digitalt. Samtliga fortbildningar som inte innehåller praktiska moment kommer också kunna genomföras digitalt från och med säsongen 2025/2026. Det gäller både nuvarande fortbildningar och kommande. SDF skall ändå bibehålla möjlighet att genomföra samtliga utbildningar fysiskt, för att maximera lärandet.

Däremot så kommer det att finnas fortbildningar med nödvändiga praktiska moment där fysisk närvaro krävs. I och med den nya utbildningsplattformen, Learnifier, skapas stora möjligheter för digitala utbildningar samtidigt som lärandet inte blir lidande.

- Vill säkerställa att alla SDF har tillräckligt med kursledare.

Idag finns många utbildade kursledare, och SDF är välinformerade om kommande utbildningskrav. SDF ska under säsongen 2024/2025 säkerställa att de kursledare som finns är tillräckliga både till antal och kompetensnivå. SIBF anordnar kursledarutbildning för nya kursledare och en digital kursledarutbildning för erfarna kursledare 2025. Tillsammans med SDF gör SIBF en genomgång för att säkerställa att vi har en samsyn på kursledarbehovet i respektive SDF.

- Vill ha analys av utbildningsbehovet som följer och hur det ökar med tiden.

Såsom förslaget är utformat så kan föreningarna fördela utbildningarna från start. År 1 är det krav på visst antal utbildade ledare i båset, och år 2 är det krav på samtliga att vara utbildade.

- Ett välutvecklat administrationssystem för ledarkontrollen.

Dagens Ibis hanterar inte en automatisk kontroll. Istället genomförs ledarkontrollen genom stickkontroll, vilket idag genomförs i många SDF. Den fortsatta utvecklingen av iBIS kan komma att vara en viktig del i underlättande av de efterhandskontroller av ledare som är tänkta att göras.

Under hela arbetsgången med nationellt minimiutbildningskrav har både vi och arbetsgruppen (SDF) varit tydliga med att inga matcher ska ställas in för att det saknas en ledare med utbildning. Se sanktionstrappan för hur de situationerna ska hanteras.

- En konsekvensbeskrivning av SDF-administrationens arbete

Av de 19 SDF så har idag 17 ett aktuellt utbildningskrav. Att införa ett utbildningskrav kommer att medföra viss ökning av utbildningstillfällen i SDF, men troligtvis inte markant. Däremot så kommer de tillfällen som erbjuds att fyllas med deltagare, vilket idag inte är fallet i många SDF. Rent konkret innebär det för SDF att några fler utbildningstillfällen behöver skapas och genomföras, samt att deltagarna sedan registreras med gällande behörighet i iBIS.

Vad gäller stickkontroller två gånger per säsong så är det enligt förslaget upp till SDF hur många som behöver göras för att kravet ska ge effekt.

- Hur följs SDF-kontrollen upp?

SIBF har inplanerade SDF-dialoger enligt implementeringsplanen för att stämma av och utvärdera SDF-kontrollen.

- Förslag på maxkostnad för utbildningarnas deltagaravgifter.

Resultaten från en enkät som skickades till SDF (april 2024) visar att av 15 svarande distrikt så önskar 67% enhetliga nationella kurskostnader. Samma enkät visar att 87% av SDF:n önskar enhetliga nationella kursledararvoden. Resultaten speglar också de dialoger vi haft med SDF de senaste åren.

Vad gäller de digitala utbildningarna så kan SIBF sätta en fast avgift för utbildningarna. Däremot så råder stora skillnader i förutsättningar mellan SDF för de fysiska utbildningarna. Det finns fasta kostnader till utbildningarna, såsom kursmaterial (kod till portalen), handbok för spelformer, lokaler, fika, och kursledararvode. Idag har vi rekommenderade kursledararvoden och deltagaravgifter. Med respekt för skillnader i lokala förutsättningar så kan vi ge tydliga rekommendationer utifrån deltagarantal för vad de fysiska utbildningarna får kosta. I rekommendationerna kan SIBF ge förslag på hur deltagaravgiften kan regleras med en procentuell maxvinst på 33% per utbildning. Här är det också viktigt att ett maxtak anges för antal deltagare på utbildningarna, för att skapa goda förutsättningar för lärande.

- Samordningsvinster inom och mellan SDF?

Idag finns samarbeten mellan SDF, som t.ex. mellan Södermanlands IBF och Östergötlands IBF. Samarbetet underlättar för SDF genom

att t.ex. nyttja varandras kursledare, eller genom att SDF kan erbjuda utbildning vid annat tillfälle än vad det egna SDF:et planerat. Det skapar ökad flexibilitet och tillgänglighet för deltagaren. Ytterligare en samordningsvinst är att SDF genomför utbildningar gemensamt så att kurstillfällena blir fyllda.

- Analys för vad det betyder ekonomiskt för föreningarna?

Förslaget är att utbildningskravet träder i kraft 2025/2026, och då att ett visst antal ledare i båset ska vara utbildade (se tabell i förslaget). Det är inte förrän år 2 som samtliga i båset förväntas ha giltig utbildning. Detta underlättar kostnaderna för föreningarna då det innebär att alla inte behöver gå utbildningar samtidigt. Giltighetstiderna för föreningarnas ledare får då också olika utgångsdatum.

- Effekter av utbildningskravet för föreningar, specifikt "exempelföreningar" av större modell och många ledare?

1. Det finns SDF, tom till exempel Halland och Stockholm som idag har utbildningskravet att samtliga som står i båset behöver ha giltig utbildning. Att införa utbildningskravet slår således inte hårdare mot föreningarna än vad som redan görs idag.

Även Dalarnas Innebandyförbunds utbildningskrav är att *samtliga* ledare skall inneha en giltig ledarlicens. Distriktet hade 616 ledare i båset under säsongen 2023/2024, varav 543 var utbildade ledare (88%), och 73 (12%) av dem ej utbildade. En giltig ledarlicens får ledarna genom att ha gått:

- Grundutbildning
- Fördjupning Steg 1 på angiven nivå.

Ett exempel från Dalarnas Innebandyförbund är Falun IBF Ungdom, där 81 ledare är verksamma, varav 77 (95%) är utbildade, och 4 (5%) ej är utbildade. Föreningen kommer ej att drabbas märkvärt av ett infört krav.

2. Västsvenska Innebandyförbundets utbildningskrav är att *minst en* i båset ska vara utbildad. Västsvenska Innebandyförbundet hade säsongen 2023/2024: 1141 ledare i båset, varav 905 (79%) var utbildade, och 236 (21%) ej utbildade. Idag arrangerar Västsvenska Innebandyförbundet en lokal utbildning ("regelkunskap") som ger ledarlicens i distriktet. Den är inte medräknad i siffrorna ovan,

vilket gör att procenten utbildade aktiva ledare egentligen är högre än vad som anges.

Ett exempel från Västsvenskas Innebandyförbund är Landvetter IBK Ungdom. De har 66 ledare, varav 46 (70%) är utbildade, och 20 (30%) ej är utbildade. Här är ett exempel på en förening som kommer att få en viss ökning i kostnader för utbildningar.

3. Östergötlands Innebandyförbund har ett utbildningskrav som innebär att minst en i båset ska vara utbildad. Säsongen 2023/2024 hade de 789 ledare, varav 577 (73%) var utbildade, och 212 (27%) ej utbildade.

Ett exempel från Östergötlands Innebandyförbund är Solfjäderstadens IBK. De har 81 ledare, varav 54 (67%) är utbildade, och 27 (33%) ej utbildade. Här har vi ett exempel på en förening som kommer att få ökade kostnader för utbildningar.

4. Västerbottens Innebandyförbund hade säsongen 2023/2024 962 ledare i båset, varav 188 (20%) var utbildade, och 774 (80%) ej utbildade. Detta SDF har, tillsammans med SIBF, ett arbete att göra med sin utbildningskultur. De har inte heller ett utbildningskrav idag.

Ett exempel från Västerbottens Innebandyförbund är IBF Dalen. De har 100 ledare, varav 13 (13%) är utbildade, och 87 (87%) ej utbildade. Även här har vi ett exempel på en förening som kommer att få ökade kostnader.

Implementeringsplan Svensk Innebandys utbildningskrav

SIBF ska under implementeringstiden (säsongen 2024/2025), inför det att utbildningskravet träder i kraft:

- Förbunds möte: beslut om utbildningskrav till Tävlingskongressen (28 oktober, 2024).
- Tävlingskongress: beslut om införande av utbildningskrav (7 december, 2024).
- Svenska Innebandyförbundet ska säkerställa att det nya utbildningskravet är väl förankrat hos samtliga 19 SDF. Det sker genom kommunikativa insatser från SIBF, som exempelvis SDF-dialoger och enskilda SDF dialoger. (Q1)
- Säkerställa kontinuerlig dialog med och stöd till med SDF genom hela implementeringen.
- SIBF bistår SDF i deras kartläggningar (mallar, dialoger, marknadsföringsplan)
- SIBF tillhandahåller mallar för SDF:s kartläggning och marknadsföring. SDF behöver också se över sin befintliga marknadsföring av utbildningar och om den behöver stärkas på något sätt.
- Kommunikativa insatser internt: SDF-dialoger (Q1).
- Kommunikativ insats externt: nyhet på hemsida (Q1).
- Tävlingsbestämmelser och andra bärande dokument behöver revideras för att spegla kravet (Q2)
- Fortbildningsstrukturen utökas för att erbjuda fler fortbildningar, både fysiska och digitala, på samtliga nivåer (Q1 & Q2)
- Kursledarutbildning hålls för nya och gamla kursledare (Q2, maj 2025)
- Utveckla systemet för kontroller och påminnelser (SIBF:s kommande utveckling i iBIS).

SDF ska under implementeringstiden (säsongen 2024/2025), inför det att utbildningskravet träder i kraft:

- SDF ska säkerställa att samtliga föreningar känner till det nya utbildningskravet genom kommunikativa insatser från SDF, som exempelvis dialoger mellan föreningar och SDF (Q1 & Q2).
- SDF kartlägger behov av utbildning framåt, befintliga samarbeten och både fysiska och digitala samarbeten med andra SDF. SDF tar fram lokal implementeringsplan med hjälp av mall från SIBF (Q1 & Q2).
- SDF inkommer med sina lokala implementeringsplaner för att tydliggöra eventuella behov av stöttning från SIBF (Q1).
- SDF rekryterar kursledare om behov för fler finns (Q1 & Q2).
- SDF planerar utbildningar på ett sätt som minimerar ökade kostnader för föreningarna, t.ex. genom optimering av deltagarantal och ökade möjligheter till föreningsnära utbildningar (Q1 & Q2).
- SDF reviderar sina tävlingsbestämmelser och andra bärande dokument för att spegla kravet (Q1 & Q2)

Mål med implementeringsplanen År 1 (25/26)

Enligt förslaget är målsättningen med det nationella utbildningskravet år 1 att ett visst antal ledare i båset är utbildade (se nedan):

Antal ledare i båset	Minst antal utbildade ledare i båset
1	1
2	1
3	2
4	2
5	3

Alla föreningar i Sverige skall vara väl informerade om utbildningskravet.

Insatser som krävs för att implementera

- Utbildningskravet träder i kraft (Q3 2025).
- SDF erbjuder utbildningar i den utsträckning som krävs för att möta behovet (Q3, SDF).
- Första stickkontrollerna genomförs i SDF (december, Q4 2025).
- Enkät går ut till samtliga barn- och ungdomsföreningar för att se om ytterligare kommunikationsinsatser behövs (SIBF, Q1 2026)
- Utvärdering tillsammans med SDF om minimikravets effekter, exempelvis om ökat utbildningstryck och kontrollmetoder (SIBF tillsammans med SDF, Q2 2026).
- Rapport till SF som sammanställer utvärderingen som gjorts tillsammans med SDF (SIBF, Q2 2026).

Mål med implementeringsplanen År 2 (26/27)

Enligt förslaget är målsättningen med det nationella utbildningskravet år 2 att 100% av ledare som står i båset ska inneha giltig utbildning.

Insatser som krävs för att implementera

- SDF erbjuder utbildningar i den utsträckning som krävs för att möta behovet (SDF).
- SIBF:s utbildningsstege fortsätter att erbjuda, och erbjuder i än större utsträckning, möjligheter för ledare att fortbilda sig både digitalt och fysiskt (SIBF).
- Arbetet påbörjas för att kravet ska omfatta ledare på lila, svart och guldnivå (SIBF och SDF).

Mål med implementeringsplanen År 3 (27/28)

- Utbildningskravet omfattar nu lila, svart och guld & förbundsserierna
- Att vara utbildad inom innebandyn är norm och samtliga SDF har en god utbildningskultur

Insatser som krävs för att implementera

- Löpande dialog med FSSL och gemensam informationskampanj för att möta och nå elitföreningarna (SIBF, hela säsongen 2026/2027)
- Svensk Innebandys Elittränarutbildning fortlöper för att möjliggöra för elitföreningarna att utbilda sina tränare (Q3, 2027)
- En tränarutbildning erbjuds även på lila nivå för att tillgodose det stora behovet av utbildning i denna målgrupp (Q3, 2027)

Milstolpar och datum

2024

28 oktober Förbundsmöte: beslut om utbildningskravet till tävlingskongressen

7 december Tävlingskongressen: beslut om införande om utbildningskravet

17 december: Beslut om utbildningskravet kommuniceras till SDF.

2025

14 januari SDF-dialog för information om beslutet och implementeringsplan

Januari SDF kommunikation till IF genom digitala träffar

Februari kommunikationspaket och mallar klart till SDF

Seriestart 2025: Införande av utbildningskrav: cuper under vår och sommar omfattas inte av utbildningskravet.

December stickkontroll görs av SDF

December SDF-dialog med fokus på arbetssätt och stöttning

2026

Maj utvärdering av utbildningskrav: av SDF och IF, rapport skickas till FS.

2027/2028

Seriestart 2027: Utbildningskrav för förbundsserier träder i kraft